

Terminologia i història

Primer que tot hem de dir que **eutanàsia** és una paraula ambígua. Etimològicament procedeix del grec *eu* («bona») i *thanatos* («mort»), però perd aquest sentit i passa a significar l'acció mèdica per la qual s'accelera el procés de mort d'un malalt terminal o se li lleva la vida.

La perspectiva cristiana s'oposa des dels orígens a la pràctica de l'eutanàsia. Un dels primers escriptors cristians ja deia que els malalts terminals **«són inútils per als homes, però són útils per a Déu, el qual els conserva la vida, els dóna l'esperit i els concedeix la llum»** (Lactanci). La vivència religiosa del cristià concep la vida com un **do** i una **benedicció** rebuts de Déu, de la qual no pot disposar. Durant l'Edat Mitjana, amb la difusió del cristianisme per Europa fins als nostres dies, l'eutanàsia ha quedat relegada a una acció absolutament irreconciliable amb el missatge cristià. El mateix Concili Vaticà II la condemna amb un to molt dur (*Gaudium et spes* n.27). Altrament, també hi ha hagut moviments a favor, especialment en el darrer segle: el 1935 a Gran Bretanya es crea una associació, la qual n'inspirà d'altres, als Estats Units, fins a la publicació d'un document a la revista *The Humanist* (1974). A nivell estatal avui és coneguda l'Associació del dret a morir dignament (ADMD), que vetlla per una assistència mèdica i psicosocial adequada, respectant la voluntat del malalt terminal de morir amb ajuda mèdica (suïcidi assistit i eutanàsia activa) quan a pesar de les mesures paliatives pateix un sofriment insuportable.

Diferències i coincidències entre la postura de l'Església i la d'aquestes associacions

- Ambdues insisteixen en la necessitat d'humanitzar el procés de morir i d'evitar prolongacions innecessàries. Rebutgen l'acarnissament terapèutic.
- Donen protagonisme al propi malalt. Diferència de matís: l'«ètica catòlica» ressalta més el dret del malalt a ser ajudat i a possibilitar unes condicions més humanes de la seva situació.
- Per als humanistes el dolor no té sentit. La postura cristiana afirma que tot i que cal lluitar contra el dolor, el fet d'assumir-lo només té sentit per identificació amb el sofriment de Jesús a la creu.
- Coincideixen en l'afirmació del «dret a morir en pau». Insisteixen en la no utilització de mesures terapèutiques mancades de sentit. Valoren i accepten el Testament vital.
- L'ètica humanista admet l'eutanàsia subratllant la dificultat de distingir entre dosis creixents de calmants i dosis letals. Els documents catòlics no accepten l'acció mèdica que pretengui, en primer terme, posar fi a la vida del pacient. Sí admeten l'administració de calmants que puguin indirectament abreujar la vida del pacient.

Davant la problemàtica

En vista de tots els pros i contra, trobem que una legislació comportaria l'estudi d'un munt de casos, excepcions, atenuacions... En aquest sentit, el punt de vista cristià es mostra favorable a la **no despenalització** de l'eutanàsia pels abusos que pot generar.

L'EUTANÀSIA

Cal **recuperar el sentit etimològic d'eutanàsia** i el repte està en humanitzar el procés de mort dels malalts terminals i, en definitiva de tots, perquè ens manca una cultura, una pedagogia de la mort i l'eutanàsia suma un problema més al fet d'encarar la nostra finitatz. El que està en joc, doncs, des del sentit recuperat del «ben morir» és fins a quin punt podem decidir sobre la nostra vida o la d'un altre. No podem respondre. Però, és clar, el dolor insuportable existeix: «El sofriment, la degradació, la mort no són moments menys humans. Jesús amb la seva mort n'ha revelat la grandesa». (Gaspar MORA: «L'EUTANÀSIA: un problema d'actitud davant la vida»).

Des de la perspectiva cristiana entenem que el dolor i la mort formen part de la maduresa humana i que cal afrontar-los amb plenitud de consciència en la mesura que això sigui possible. Però, **com es posa o com es troba aquesta mesura?** Per fer-ho possible hi ha tot un treball de compassió, d'acompanyament, de pregària... des de la nostra infinita petitesa.

Per aprofundir

♥ El tema presenta una constant de fons: la dialèctica vida – mort: la mort com a tabú en la nostra societat, com a impotència, com a fracàs, millor no parlar-ne, com un traspàs, una transformació, una vida més enllà...

Com vivim aquests aspectes? Què ens ajuda o què ens podria ajudar?

♥ Davant l'eutanàsia, qualsevol posicionament és delicat. La multiplicitat de variants: eutanàsia activa, passiva, suïcidi assistit... afegeixen complexitat a la situació i posen en qüestió els nostres valors sobre la vida:

Què entenem per viure, per vida? Aleshores, es pot suprimir la vida en funció d'un major o menor sofriment? I, si és terminal? I, si és una vida truncada per un accident o per una malaltia degenerativa? Poden triar aquests malalts si volen continuar vivint?

Llegiu: Sl 22; 1Co 6, 19-20; Jn 4, 13-14

TOT I RES

En un home de fusta em converteixo
per vell i per mesell i solitari.
Tot m'és sobrer fora de tu que em manques
i tot m'emplena tanmateix de vida.
No moriré de mort fantasiosa,
ans d'una absurda i lenta malaltia
que em podrà com us podria vosaltres.
Ara em sé lluny de tot, però us estimo,
i enyoro el vent suau que moltes tardes
amorosa la meva aspra escorça.

Miquel Martí i Pol

El malalt quan demana la mort, el que demana és:

**TRACTAMENT ADEQUAT
TENDRESA
PACIÈNCIA
COMPANYIA
AMOR
LLUM
ESPERANÇA
per superar la derrota,
afrontar la situació
i trobar l'alegria i la pau.
Continuarà...**